

Het pacht- en cijnsboek, bekend als het Vorwaarden bouck van het Onze-Lieve- Vrouwhospitaal te Oudenaarde (1385-1411)

Guy Hoebeke

Wijlen prof. dr. Marcel Hoebeke (Univ. Gent) en andere onderzoekers putten rijkelijk uit het Vorwaarden Bouck. Tot nu toe ontbrak echter een integrale tekstuitgave volgens de regels van de diplomatiek. Met de bovenvermelde publicatie is deze leemte opgevuld.

Wie de inleiding leest, komt onder de indruk van de wetenschappelijkheid waarmee dit werk werd voltooid. In "*Verantwoording van de uitgave*" maakt men kennis met de interessante voorgeschiedenis van de totstandkoming van dit boek. De nauwkeurige materiële beschrijving van het handschrift, de doorgedreven analyse van de eigenheid en de spelling van de twee "handen" (schrijvers) van het manuscript (enkel verstaanbaar voor taalkundigen) en daarbij nog de samenstelling, de opbouw en de inhoud van het handschrift, geven een duidelijk beeld van het oorspronkelijke werk. De bespreking van de plaats en de historische betekenis van het document, laten de lezer toe het in een breder kader te plaatsen. In "*Het Hospitaal en zijn domein*" worden de bezittingen van het Hospitaal geografisch gesitueerd. In de laatste paragraaf van de inleiding ten slotte wordt de wijze van uitgeven verduidelijkt: het weergeven van afkortingen, hoofdletters/kleine letters, regelverspringing, ...

In de tekst zelf van het *Vorwaarden bouck Hospitaal - 1385 - [nr.] 441* vindt men in de voetnoten, meticuleus opgetekend, de doorhalingen, vervangingen, toevoegingen, onderstrepingen enz. in het manuscript. Dit is wel het dichtst dat men kan komen bij het handschrift zonder het zelf in handen te houden.

Deze uitgave bevat veel gegevens voor een waaier van belangstelsgebieden: neerlandistiek, toponymie, antroponymie, geschiedenis en zeker het landbouwaspect ervan, maar eveneens voor genealogie. Een glossarium, achteraan het boek, verklaart een groot aantal, nu onbekende, woorden en de index van plaats- en persoonsnamen maakt een doelgericht zoeken gemakkelijk. Voor wie zich nog verder wil verdiepen in de materie, is de lijst "*Bronnen en literatuur*" een welkome hulp.

Nog een woord over de auteurs. Luc Van Durme (°1947) is doctor in de Germaanse Filologie (UG, 1982), lid van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde en van de Commissie voor

Toponymie en Dialectologie. Hij publiceerde verscheidene werken over historische, archeologische en toponymische onderwerpen. Het *Provinciaal Archeologisch Museum van Zuid-Oost-Vlaanderen* in zijn geboortedorp Velzeke werd mede door hem gesticht. Op dit ogenblik zet hij het project *Toponymisch Woordenboek van Oost- en Zeeuws-Vlaanderen* voort van zijn leermeester, de internationaal bekende prof. dr. Maurits Gysseling.

Rik Castelain (°1939) was leraar Romaanse talen. Hij besteedde zijn leven aan historisch onderzoek en bestudeerde de archieven van Kortrijk, Ronse en vooral Oudenaarde. Hij volgde de nieuwe richting van de mentaliteitsgeschiedenis, zoals aangegeven door o.a. G. Duby. Dit resulteerde in een aantal werken, waarvan één bekroond werd met de prijs voor Geschiedenis van de provincie Oost-Vlaanderen. In 1990, na het overlijden van prof. dr. M. Hoebeke, werd R. Castelain in zijn plaats aangesteld als archivaris van het O.L.V.-hospitaal van Oudenaarde. Hij is tevens voorzitter van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van die stad. Op het ogenblik van het verschijnen van dit boek werkte hij, samen met een groep geschiedkundigen, aan de geschiedenis van het Oudenaardse Hospitaal.

De achtergrond van de twee auteurs staat borg voor de uitmuntendheid van de besproken publicatie.

CASTELAIN (R.), VAN DURME (L.), *Het pacht- en cijnsboek, bekend als het Vorwaerden bouck van het Onze-Lieve-Vrouwhospitaal te Oudenaarde (1385-1411)*. Gent, Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, 2002, XXI +125 blz. (Reeks Bouwstenen op het gebied van de Nederlandse Naamkunde, Dialectologie en Filologie, nr. 6). De prijs (portokosten niet inb.) bedraagt 13,50 euro.